

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Nr. obiecției / propune rii/reco man- dării	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Obiecții și propuneri de ordin general				
	Ministerul Justiției	1	Partea pozitivă a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege se va reformula după cum urmează: „Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative”.	Se acceptă
	Ministerul Justiției	2	Pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, actele legislative propuse spre modificare urmează a fi expuse în ordinea cronologică în care au fost adoptate.	Se acceptă
	Ministerul Justiției	3	Suplimentar, pentru a se oferi o justificare pe deplin argumentată, considerăm necesar a fi revizuit conținutul Notei informative în ceea ce privește modificările esențiale/de concept propuse în actele vizate de proiect.	Se acceptă
	Asociația Băncilor din Moldova	4	Se propune ca pe întreg textul proiectului, sintagma „instituție financiară” să fie substituită cu sintagma „bancă”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.	Se acceptă
	I.M. "Biroul de credit" S.R.L.	5	În contextul aprobării de către Parlamentul Republicii Moldova în data de 30.11.2018, în lectura I a proiectului de lege privind protecția datelor cu caracter personal, venim cu propunerea	Comentarii Oportunitatea modificării Legii 122/2008 în contextul excluderii obligativității existenței

			<p>de excludere a reglementărilor privind existența consimțământului persoanei fizice pentru prezentarea informațiilor la biroul istoriilor de credit și pentru solicitarea raportului de credit de la biroul istoriilor de credit.</p> <p>Conform proiectului de lege privind protecția datelor cu caracter personal, formarea istoriilor de credit, precum și prezentarea rapoartelor de credit creditorilor, fără a solicita consimțământul persoanei fizice - debitor sau potențial debitor, este argumentată prin reglementările incluse la articolul 5 din proiectul legii privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p>consimțământului persoanei fizice – subiect al istoriei de credit poate fi examinată după aprobarea și intrarea în vigoare a noului proiect de Lege privind protecția datelor cu caracter personal.</p>
<p>Art.I. Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.58-66, art.133), se modifică după cum urmează:</p> <p>La articolul 4 alineatul (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - litera c) cuvintele „organizațiile de microfinanțare” se substituie cu cuvintele „organizațiile de creditare nebancaară”; - litera h) după cuvântul „întreprinzător” se completează cu textul „,cu excepția persoanelor prevăzute la lit. c)” 	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>6</p>	<p>La art. I (Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului):</p> <p>Semnalăm că folosirea cratimei „” în marcarea textelor actelor normative nu este recomandată de normele de tehnică legislativă. Prin urmare, dispozițiile care decurg din textul părții introductive se vor expune din alineat, printr-o ușoară retragere spre dreapta a primului rând al dispoziției de la alinierea textului pe verticală.</p> <p>La art. 4 alin. (1) lit. h) semnalăm că reglementarea este neclară în ceea ce privește dispoziția „cu excepția persoanelor prevăzute la lit. c)”. Or, din conținutul lit. c) nu rezultă că toate persoanele practică activitatea de întreprinzător.</p> <p>La art.I, scopul art.4 alin.(1) lit.h) din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului constă în desemnarea în calitate de entitate raportoare a entităților care desfășoară cu titlu profesional activitatea de leasing profesional,</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Comentarii În contextul abrogării Legii nr.59/2009 cu privire la leasing și transpunerii prin art. 1314-1328 în Codul Civil a cerințelor generale corespunzătoare, prin contractul de leasing, locatarul are opțiunea de a dobândi în proprietate bunul, de a prelungi termenul de leasing ori de a restitui bunul la expirarea termenului de leasing. Totodată prin Legea 1/2018, activitatea permisă a fi efectuată de către OCN</p>
	<p>Banca Națională</p>			

			<p>în conformitate cu noțiunea de instituții financiare, pct. 3, definită de Glosarul aferent Metodologiei comune de evaluare a FATF (2013). Menționăm că actuala formulare a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. h) corespunde normelor art. 5 lit. a) din Legea nr.59/2009 cu privire la leasing, abrogată din 01.03.2019. în contextul în care, în conformitate cu art. 8 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, leasingul financiar face parte din activitatea de creditare nebancaară, desemnarea organizațiilor de creditare nebancaară în calitate de entități raportoare, prin modificarea art.4 (1) lit.c) din Legea nr.308/2017, impune excluderea lit.h) de la art.4 alin.(1). Referitor la modificarea art.4 alin.(1), inclusiv prin propunerea formulată în prezentul aviz, recomandăm consultarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p>	<p>este leasing financiar, prin care se prevede expres transferul către locatar, la momentul expirării contractului, al dreptului de proprietate asupra bunului care face obiectul leasingului.</p> <p>În aceste condiții, prevederile art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea 308/2017, presupun drept entități raportoare, persoanele juridice care practică toate tipurile de leasing (nu doar leasing financiar). Astfel excluderea lit.h) nu este oportună.</p> <p>În context, reieșind din prevederile art.15 alin.(1) lit.b) și lit.h) din Legea nr.308/2017 se impune necesitatea modificării art.4 alin.(1) lit.h) din Legea prenotată întru a evita dublarea entităților raportoare, în mod special a celor care desfășoară leasing financiar și pentru a nu rămâne în afara supravegherii locatorii persoane juridice care practică activitate de întreprinzător dar nu sunt prevăzuți la art.4 alin.(1), lit.c). Ori, prevederile art. 4 alin. (1) lit. h), cu modificările propuse, se aplică pe măsură ce entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c) practică activitate de întreprinzător.</p>
<p>Art.III. Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.306-313, art.651), se modifică după cum urmează:</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>7</p>	<p>La art. III (Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii): Referitor la art. 3 și art. 13 alin. (2), pentru o corectă exprimare, cuvintele „se expune în următoarea redacție” necesită a fi substituite cu cuvintele „va avea următorul cuprins”. Observația respectivă o reiterăm pentru toate situațiile</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>La articolul 3, noțiunea „garanție financiară pentru credite” se expune în următoarea redacție:</p> <p>„garanție financiară – angajament în formă scrisă față de o instituție financiară sau o organizație de creditare nebancaară (denumită în continuare beneficiar de garanție), asumat de către o altă instituție care gestionează fonduri de garantare a creditelor și leasing financiar, întru asigurarea cu gaj suficient în proporție și în termene stabilite a creditelor/împrumuturilor/contractelor de leasing financiar acordate persoanelor fizice cu activitate economică sau persoanelor juridice;”</p>	<p style="text-align: center;">Banca Națională</p> <p style="text-align: center;">Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>similare din proiect.</p> <p>Conform rigorilor tehnicii legislative, în cazul în care prin proiect se modifică mai multe articole dintr-un act legislativ, modificările respective sunt însemnate consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct.</p> <p>La art.III, la modificarea noțiunii de "garanție financiară" de la art.3 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, trimiterea la "instituție financiară" se va substitui cu "bancă". Totodată, menționăm că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, orice referire sau trimitere, în actele normative existente, la termenul de "instituție financiară" se va considera ca referire și/sau trimitere la termenul de "bancă" (art.148 alin.(4) din Legea nr.202/2017). Astfel, odată cu operarea unor modificări în actele normative care conțin noțiunea de „instituție financiară” este oportun de a substitui noțiunea dată cu cea de „bancă”, în scopul uniformizării legislației din domeniu.</p> <p>Modificarea propusă la art. 3 a Legii nr. 179/16 este inoportună, or definiția noțiunii propuse - "garanție financiară" este similară cu cea reglementată deja " garanție financiară pentru credite", or unica diferență dintre aceste noțiuni este includerea și a organizației de creditare nebancaară ca beneficiar de garanție.</p> <p>Respectiv, se consideră oportună modificarea noțiunii deja existente - „garanție financiară pentru credite" cu includerea în conținutul său și a organizației de creditare nebancaară, după cum urmează:</p> <p>- garanție financiară pentru credite - angajament</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Art. III din Proiectul de lege se modifică și va avea următorul conținut:</p> <p>„Art.III. - Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.306-313, art.651), se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 3, noțiunea „garanție financiară pentru</p>
---	--	--	---

<p>La articolul 13:</p> <p>- alineatul (2) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(2) <i>Fondul de garantare are drept scop garantarea creditorilor și a contractelor de leasing financiar, obținute de către întreprinderile mici și mijlocii de la bănci sau organizații de creditare nebancaară, în cazul în care acestea nu dispun de suficient gaj sau de mijloace financiare suficiente</i></p>	<p style="text-align: center;">Banca Națională</p>	<p>în forma scrisă față de o instituție financiară și/sau o organizație de creditare nebancaară (denumită în continuare beneficiar de garanție), asumat de către o altă instituție care gestionează fonduri de garantare a creditelor, întru asigurarea cu gaj suficient în proporție și în termene stabilite a creditelor/împrumuturilor acordate persoanelor fizice cu activitate economică sau persoanelor juridice;</p> <p>Mai mult, definiția noțiunii de „garanție financiară” propusă de autorul proiectului de lege, face referire la leasingul financiar, care începând cu data intrării în vigoare a Codului civil modernizat, la 01.03.2019, nu se mai face distincție între formele leasingului, așa după cum era reglementat prin Legea cu privire la leasing, nr. 59/05 abrogată prin Legea nr. 133/18.</p> <p>Menționăm că atât timp cât însăși Codul civil ca lege specială, nu reglementează leasingul pe forme (financiar, operațional, barter, etc), este inadmisibilă instituirea unor astfel de forme de leasing printr-o astfel de lege generală.</p> <p>Respectiv, propunem excluderea referinței despre leasingul financiar aflî din noțiunea de la art. 3 cît și de la art. 13 a modificărilor propuse Legii nr. 179/16.</p>	<p><i>credite”</i> cuvintele „<i>instituție financiară</i>” se substituie cu cuvintele „<i>bancă sau o organizație de creditare nebancaară</i>”.</p> <p>2. La articolul 12 alineatul (3) litera g), cuvintele „<i>organizațiile de microfinanțare</i>” se substituie cu cuvintele „<i>organizațiile de creditare nebancaară</i>”.</p> <p>3. La articolul 13:</p> <p>la alineatul (2) cuvintele „<i>instituțiile financiare</i>” se substituie cu cuvintele „<i>bănci sau o organizație de creditare nebancaară</i>;</p> <p>alineatul (6), cuvintele „<i>instituțiile financiare</i>” se substituie cu cuvintele „<i>bănci sau organizațiile de creditare nebancaară</i>”.</p>	<p>Modificările operate la Legea nr. 179/2016 în esență propun posibilitatea Fondului de garantare a creditelor pentru IMM să emită garanții financiare față de OCN. Reieșind din faptul că prin prisma prevederilor Legii nr. 184/2016 Fondul corespunzător nu se regăsește, autoritățile publice relevante urmează să decidă</p>
--	---	---	---	--

<p>pentru acoperirea plății inițiale.”;</p> <p>- alineatul (6), după cuvintele „instituțiile financiare” se completează cu cuvintele „sau organizațiile de creditare nebancară”, iar cuvintele „solicitantul de credit” se substituie cu cuvintele „solicitantul de credit/leasing financiar”.</p>	<p>Consiliul Concurenței</p>	<p>8</p>	<p>termen mai exact.</p> <p>Totodată, potrivit prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 828/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, resursele financiare ale Fondului de garantare sunt gestionate de Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii și respectiv acumulate din alocărilor bugetare prevăzute de legea bugetului de stat pe anul respectiv, asistența donatorilor, precum și din alie surse ce nu contravin legislației Republicii Moldova.</p> <p>Astfel, măsurile de sprijin acordate întreprinderilor mici și mijlocii, în sensul garantării creditelor și a contractelor de leasing financiar obținute de la bănci sau organizații de creditare nebancară, prin compensarea de până la 80% din valoarea creditului solicitat, ar putea fi calificate ca ajutor de stat reglementat de Legea nr. 139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat, și, respectiv urmează să fie notificate Consiliului Concurenței de către furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat, în conformitate cu art. 8 din Legea cu privire la ajutorul de stat și a Regulamentului privind ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.10 din 30 august 2013.</p>	<p>oportunitatea intervenției respective.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Ulterior aprobării proiectului de Lege respectiv, Consiliului Concurenței urmează să identifice furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat care urmează să efectueze procedura de notificare.</p>
<p>Art.IV.</p> <p>În Anexa nr.3 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.191-197, art.619), cuvintele „organizații de</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>8</p>	<p>La art. IV (Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori), pentru precizia normei, textul „în anexa nr. 3 din” urmează să fie expus sub forma „în titlul anexei nr. 3 la”.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>microfinanțare” se substituie cu cuvintele „organizații de creditare nebancale”.</p>	<p>Banca Națională</p>	<p>Referitor la restricțiile valorice impuse pentru plățile aplicate conform contractelor de credit, propuse la art.XIII din proiect (art.9 alin.(1) din Legea nr.1/2018), recomandăm consultarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în privința uniformizării legislației aplicabile plăților datorate în baza contractelor de credit încheiate cu consumatorii, inclusiv de către bănci și prestatorii de servicii de plată care acordă credite legate de serviciile de plată. În acest context, propunem completarea art. 12 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/2013 (art. IV din proiect), cu alin. (4) cu următorul cuprins: "(4) Costul total aferent unui contract de credit pentru consumatori pe un termen de până la 2 ani nu poate depăși valoarea totală a creditului".</p>	<p>Se acceptă Articolul IV din proiect a fost completat cu pct. 1 după cum urmează: „Art.IV. - Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.191-197, art.619) se modifică după cum urmează: 1. Articolul 12 se completează cu alin. (4) cu următorul conținut: <i>„(4) Costul total aferent unui contract de credit pentru consumatori pe un termen de până la 2 ani nu poate depăși valoarea totală a creditului.”</i></p> <p>Se acceptă potrivit Ședinței din 28.01.2020</p>
<p>Banca Națională Camera Americană de Comerț</p>	<p>Ședința din 28.01.2020 Se propune completarea art. 15 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori cu alin. (7) – (9) cu următorul conținut: Articolul 15 se completează cu alin. (7) – (9) cu următorul conținut: „(7) Se interzice aplicarea oricăror plăți (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de costuri) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani în mărime totală care să depășească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de</p>	<p>Se acceptă potrivit Ședinței din 28.01.2020</p>	

			<p>leasing financiar.</p> <p>(8) În cazul acordării creditelor pentru consumatori la care suma inițială debursată este de până la 50 mii lei (pentru linia de credit, valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit) se interzice:</p> <p>a) efectuarea schimbărilor clauzelor contractuale respective care ca efect măresc obligația pecuniară inițială a consumatorului respectiv;</p> <p>b) pentru consumatorul care înregistrează întârzieri mai mari de 30 de zile în executarea obligațiilor conform contractului de credit, să încheie oricare alte acte juridice cu același consumator care ca efect măresc obligația pecuniară totală a acestuia, până la stingerea obligației scadente de rambursare conform contractului de credit curent și expirarea a cel puțin 10 zile lucrătoare de la această acțiune.</p> <p>(9) În cazul încălcării prevederilor alin. (7) și alin. (8) din prezentul articol, creditorul este în drept să solicite doar restituirea sumei inițiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de costuri). Prezentele prevederi se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei terțe persoane dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit acordat.”</p>	
<p>Art.V. Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.316-321, art.546) se modifică după cum urmează: 1. La articolul 2, în noțiunea „sursa</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>9</p>	<p>La art. V (Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit): La art. 2, în ceea ce privește soluția normativă propusă în textul noțiunii „sursă de formare a istoriei de credit”, modificările/substituirile cuvintelor trebuie făcute în ordinea în care acestea sunt menționate în text.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>de formare a istoriei de credit” cuvintele „organizație de microfinanțare” se substituie cu cuvintele „organizație de creditare nebancaară”, iar cuvintele „companie de leasing.” se exclud;</p> <p>2. La articolul 6:</p> <p>alin. (2), după cuvintele „băncile comerciale” se introduc cuvintele „și organizațiile de creditare nebancaară”;</p> <p>alin.(3) se completează în final cu următorul text: ” Condițiile și modul de oferire a accesului automatizat de către biroul istoriilor de credit celorlalte birouri ale istoriilor de credit se va stabili de actele normative ale autorității publice competente”.</p> <p>alin. (8), după cuvîntul „bancar,” se introduc cuvintele „a informației confidentiale față de clienții organizației de creditare nebancaară”;</p>		<p>în textul dispoziției formulate la art. 6 alin. (2) și (8), pentru o exprimare proprie stilului normativ, cuvintele „se introduc” se vor reda sub forma „se completează cu”.</p> <p>La art. 6 alin. (3) propunem a fi analizată suplimentar norma propusă, întrucît tematic aceasta se încadrează în obiectul de reglementare al alin. (2).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Comentarii</p> <p>În alin.(2) este stabilită obligația băncilor de a prezenta informația, în modul stabilit de prezenta lege și actele normative ale autorității de supraveghere, nefiind indicat expres că CNPF este împuternicită să emită acte normative care reglementează modul de oferire a accesului automatizat la aceste date altor birouri. Astfel, în conformitate cu art.3 alin.(4) lit.a) din Legea 100/2017, norma propusă la alin.(3) vine să elimine această discrepanță. Totodată, informăm, că la propunerea biroului istoriilor de credit norma a fost exclusă.</p>
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Suplimentar, sugerăm excluderea cuvintelor „în final”, considerându-le inutile. Or, completarea unui text, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. Aceiași observație este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La propunerea biroului istoriilor de credit norma a fost exclusă.</p>	
<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>Cu privire la completarea alin. (3) din art. 6, propunem ca după cuvîntul “Condițiile” să fie introduse cuvintele “inclusiv de plată”;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La propunerea biroului istoriilor de credit norma a fost exclusă, fiind completat art.7 și art.17.</p>	
<p>ÎM „Biroul de Credit” SRL</p>	<p>La Art. V, propunerea de modificare a articolului 6 alin. (2), la sfârșit se completează cu următorul text “Iar textul “care însă va asigura acces</p>	<p>Se acceptă.</p>	

<p>3. La articolul 7 alin. (15), după cuvântul „bancar, ” se introduc cuvintele „a informației confidențiale față de clientul organizației de creditare nebancaară.”,</p>			<p>automatizat celorlalte birouri ale istoriilor de credit la aceste date” se exclude”.</p> <p>Notă: Această propunere vine în contextul celorlalte expuse mai sus, și anume de a evita confuzii privind modul de interacțiune între birouri. În scopul oferirii informației complete aferente istoriei de credit schimbului de informații urmează să includă nu doar istoriile de credit raportate de bănci și organizațiile de creditare nebancaară ci și informații obținute de la alte surse de formare a istoriilor de credit.</p> <p>- La Art. V, propunerea de modificare a articolului 6 alin. (3) - de exclus.</p> <p>Notă: Această propunere vine în contextul în care articolul 6 reglementează "Prezentarea informației la biroul istoriilor de credit" de către sursele de formare a istoriei de credit. Schimbul de informații între birouri urmează să fie reglementat într-un articol separat.</p>	
<p>4. La articolul 13: alin.(2) se completează cu următorul text: ”În scopul oferirii informației complete aferente istoriei de credit, birourile istoriilor de credit sînt obligate să efectueze schimb de informații, în modul stabilit de actele normative ale autorității publice competente.”</p> <p>La alin.(3) partea introductivă se completează cu următorul text: ”,</p>	<p>Ministerul Justiției</p>		<p>Referitor la art. 6 alin. (8) și art. 7 alin. (15), observăm că obiectul reglementat de acestea este identic sub aspect tematic. În cazul dat, remarcăm că potrivit uzanței în redactarea actelor normative, propunerile de modificare sau completare cu obiect de reglementare identic necesită a fi comasate în conținutul unui singur punct.</p>	<p>Comentarii Necătând la faptul, că obiectul de reglementare este identic, dar care se referă la diferite situații, respectiv, vizează diferiți subiecți cărora li se aplică această normă (la art.6 alin.(8) sunt vizate sursele de formare a istoriilor de credit, iar la art.7 alin.(15) - biroul istoriilor de credit).</p>
	<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>		<p>Întru respectarea principiilor transparenței și predictibilității normelor propuse, consacrate de lit.d) și lit.e) art.3 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, considerăm necesară indicarea expresă a semnificațiilor sintagmelor: „autorității publice competente ” la Art. V(art.6 alin.(3); art. 13 alin.(2)).</p>	<p>Comentarii: În art.2 din Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit se regăsește noțiunea de „autoritate publică competentă”.</p> <p>Comentarii Cerințe similare sunt stabilite și în</p>

<p>inclusiv informațiile din istoriile de credit (raportul de credit) obținute de la celelalte birouri ale istoriilor de credit conform alin.(2).”</p>	<p>Banca Națională a Moldovei</p>	<p>La art.V, în ceea ce privește obligația birourilor istoriilor de credit de-a efectua schimb de informații, în modul stabilit de actele normative ale autorității publice competente, în scopul oferirii informației complete aferente istoriei de credit, menționăm că reglementarea respectivelor aspecte prin actele normative subordonate legii urmează să țină cont de regimul riguros de furnizare a informațiilor cu caracter confidențial, care privește inclusiv informația ce constituie secret bancar (a se vedea în acest sens art.97 alin.(5) lit.f) și alin.(6) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor), fapt consfințit și la art.20 din Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit.</p> <p>Se propune analiza oportunității completării art. 6 alin. (2) în final cu textul „<i>Birourile istoriilor de credit sunt obligate să asigure interconectarea și schimbul (furnizarea și recepționarea de date) reciproc de date direct sau prin platforma guvernamentală de interoperabilitate. Birourile istoriilor de credit pot să asigure acces la un volum mai mare de date decât cele prevăzute de prezentul alineat. Biroul istoriilor de credit destinat al informațiilor va respecta cerințele tehnice de acces/furnizare a datelor, stabilite de către biroul istoriilor de credit transmițător. Condițiile de preț și referința la biroul istoriilor de credit, transmițător de date, se face în condițiile negociate de către părți, condițiile de preț fiind rezonabile în raport cu politica de vânzări utilizată de transmițător pentru clienții săi - utilizatori de date.</i>”</p> <p>Mediul de afaceri își exprimă rezervele în ceea ce privește necesitatea reglementării prin intermediul actelor normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare a condițiilor și modului de oferire a</p>	<p>raport cu schimbul de informații dintre sursele de formare a istoriei de credit/utilizatorii istoriilor de credit și birourile istoriilor de credit (art.6 și art.7 din Legea 122/2008). În acest context, CNPF a emis actele normative secundare care reglementează inclusiv și cerințele față de protecția și securitatea informației în cadrul schimbului de date (a se vedea Hotărârile CNPF nr.8/15 din 26.02.2009 și nr.7/4 din 20.02.2009 cu modificările ulterioare).</p> <p>Comentarii</p> <p>Prin modificarea introdusă în proiect la art.13 din Legea 122/2008, se extinde volumul informației la care vor avea acces birourile istoriilor de credit în cadrul schimbului informațional dintre ele.</p> <p>Unul din motivele neexecutării până în prezent de către birourile istoriilor de credit a dispozițiilor art.6 alin.(2) din Legea 122/2008 (astfel cum au fost modificate prin Legea 149/2017) privind oferirea accesului automatizat altor birouri la informația furnizată de către bănci a fost lipsa unor reglementări exprese privind modul și condițiile în care este oferit accesul (din cauza disensiunilor, inclusiv privind prețurile, etapa de încheiere a contractelor între birouri a durat cca 2 ani).</p> <p>În același timp, condițiile/modul de</p>
--	--	---	---

	<p align="center">ÎM „Biroul de Credit” SRL</p>	<p>accesului automatizat de către biroul istoriilor de credit celorlalte birouri ale istoriilor de credit.</p> <p>Alternativ, se consideră oportun intervenția minimă a statului, reglementându-se prin lege doar (i) obligația de asigurare a schimbului reciproc de date; (ii) mijloacele prin intermediul cărora are loc schimbul de date; (iii) volumul datelor care pot fi furnizate; (iv) limitarea condițiilor de preț la efectuarea schimbului de date.</p> <p>Menționăm că având în vedere specificul activității birourilor istoriilor de credit, relațiile dintre aceștia urmează a fi reglementate pe baza unui raport contractual, în limitele dispozițiilor legale imperative menționate supra.</p> <p>Considerăm că statul urmează să intervină în relațiile dintre părți, stabilind reguli de la care nu se poate deroga, doar în cazuri obiectiv justificate, urmărind un scop clar determinat.</p> <p>În speță, având în vedere lipsa riscurilor, considerăm că intervenția propusă este nejustificată, iar relațiile dintre birourile istoriilor de credit urmează a fi în continuare reglementate pe bază contractuală, cu respectarea limitelor legale rezonabile propuse prin intermediul prezentei scrisori, impuse de rațiuni de ocrotire a intereselor private legitime și asigurarea echilibrului între părți.</p>	<p>furnizare a informațiilor de către alți participanți la schimbul informațional (surse/utilizatori și birou) sunt stabilite prin actele normative a CNPF, respectiv, în scopul aplicării uniforme a legislației este oportună modificarea actelor normative în vederea extinderii cerințelor față de schimbul informațional dintre birouri.</p> <p>Opinăm, că modificarea vizată este susținută de instituțiile ce reprezintă sectorul bancar/birourile istoriilor de credit în condițiile stabilirii unor cerințe suplimentare de protecție a informației în cadrul schimbului de informații dintre birouri.</p>
<p>La Art. V, propunerea de modificare a articolului 13 alin. (2) - de exclus.</p> <p>Notă: Această propunere vine în contextul în care articolul 13 alin. (2) reglementează prezentarea raportului de credit utilizatorului în baza de contract. Schimbul de informații între birouri urmează să fie reglementat într-un articol separat.</p> <p>La Art. V, propunerea de modificare a articolului 13 alin. (3) - de exclus.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Norma a fost inclusă la art.13 (2) anume din considerentul că solicitarea informației de către un birou de la alt birou trebuie să fie efectuată doar în condițiile prezentării raportului de credit utilizatorului la solicitarea acestuia.</p>		

<p>5. La articolul 17: alin.(3) punctul 1) se completează cu lit.h) cu următorul conținut: „h) condițiile și modul de oferire a accesului la informația din baza de date a biroului istoriilor de credit (inclusiv prezentarea raportului de credit) altor birouri ale istoriilor de credit.”.</p>		<p>Notă: Această propunere vine în contextul în care articolul 13 alin. (3) reglementează termenul de completare a istoriilor de credit, prelucrate de un anumit birou al istoriilor de credit, cu informația obținută de la sursele de formare a istoriilor de credit. Un birou al istoriilor de credit nu poate fi în drept să includă în istoria de credit din baza sa de date (de rând cu informațiile obținute de la sursele de formare a istoriilor de credit), "informații din istoriile de credit (rapoarte de credit) obținute de la celelalte birouri ale istoriilor de credit", pe care este obligat să le păstreze până la radierea istoriei în conformitate cu art. 8 din Lege. Totodată se propune includerea în acest articol a alineatului (3¹) care să reglementeze obligația de efectuare a schimbului de informații între birourile istoriilor de credit conform celor redatate mai jos.</p> <p>La art. 17 și în alte situații similare din proiect termenul „conținut” se va reda sub forma consacrată de legislație „cuprins”.</p> <p>Cu privire la completarea cu lit. h) a art. 17 alin.(3) punctul 1) propunem ca după cuvântul "condițiile" să fie introduse cuvintele "inclusiv de plată".</p> <p>La Art. V, propunerea de modificare a articolului 17 alin.(3) punctul 1) - de exclus, iar la articolul 17 alin.(3) punctul 1) lit. c) la sfârșit de completat cu textul "surselor de formare a istoriilor de credit și birourilor istoriilor de credit".</p> <p>Notă: Considerăm suficient completarea literei c) din respectivul articol cu reglementări conform cărora autoritatea competentă elaborează actele normative care reglementează "condițiile și modul de prezentare a raportului de credit" atât</p>	<p>Se acceptă. Modificarea alin.(3) a fost exclusă, iar alin.(2) se expune în următoarea redacție: "în scopul oferirii informației complete aferente istoriei de credit, birourile istoriilor de credit sînt obligate să efectueze schimbul de informații aferente istoriilor de credit (rapoartelor de credit), cu alte birouri ale istoriilor de credit în modul stabilit de prezenta lege și actele normative ale autorității publice competente"</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial lit.h) se expune în următoarea redacție: „h) condițiile (inclusiv de plată) și modul de prezentare a informației aferente istoriilor de credit (prezentarea raportului de credit) altor birouri ale istoriilor de credit.”.</p>
--	--	---	--

		<p>surselor de formare a istoriilor de credit cât și birourilor istoriilor de credit.</p> <p>Suplimentar Î.M. "Biroul de Credit" S.R.L. propune includerea unor reglementări noi în Legea nr. 122/2008 care să reglementeze mai detaliat schimbul informațional între birourile istoriilor de credit, în această ordine de idei venim cu următoarele propuneri:</p> <p>I. Articolul 7 alin. (1) se completează cu lit. c), cu următorul conținut: "c) altor birouri ale istoriilor de credit - în conformitate cu art. 7¹. din prezenta lege."</p> <p>Notă: Această propunere vine să conformeze articolul 6 care reglementează prezentarea rapoartelor de credit cu reglementarea privind prezentarea rapoartelor de credit celorlalte birouri ale istoriilor de credit, în contextul schimbului de informații.</p> <p>II. După articolul 7 se introduce articolul 7¹ cu următorul conținut:</p> <p>" Articolul 7¹. Prezentarea raportului de credit în cadrul schimbului de informații între birourile istoriilor de credit.</p> <p>(1) Birourile istoriilor de credit sunt obligate să efectueze schimb reciproc de informații aferente istoriilor de credit pe care le dețin cu celelalte birouri ale istoriilor de credit, cu condiția semnării unui contract privind schimbul de informații.</p> <p>(2) Biroul istoriilor de credit va prezenta raportul de credit unui alt birou al istoriilor de credit în termenele prevăzute la art. 7 alin. (6).</p> <p>(3) Biroul istoriilor de credit va prezenta raportul de credit unui alt birou al istoriilor de credit, la solicitarea scrisă a acestuia. Solicitarea biroului istoriilor de credit va fi înaintată în baza demersului utilizatorului istoriei de credit, cu care acesta a semnat contract de prestări servicii informaționale, în conformitate cu art. 9 din</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În condițiile în care un birou al istoriilor de credit va prezenta altui birou a istoriilor de credit raportul de credit, nu este necesară suplینirea legii cu un alt articol.</p> <p>În același timp, se propune completarea art.7 cu unele norme generale ce țin de aspectul dat, alte detalii vor fi concretizate în actele normative ale CNPF.</p> <p>Astfel, la art.7 au fost operate următoarele modificări:</p> <p>"alin. (1) se completează cu lit. c), cu următorul conținut: "c) altor birouri ale istoriilor de credit -- la solicitare în baza demersului utilizatorului/subiectului istoriei de credit indicat în lit.a) sau b)".</p> <p>articolul se completează cu alin.(3)¹ cu următorul conținut:</p> <p>"(3)¹ Biroul istoriilor de credit prezintă raportul de credit unui alt birou al istoriilor de credit în condițiile (inclusiv de plată) și modul stabilit în actele normative ale autorității publice competente. Biroul istoriilor de credit nu este în drept să modifice conținutul raportului de credit prezentat de un alt birou al istoriilor de credit și nici să stocheze, sub orice formă, total sau parțial informația din acesta."</p> <p>alin.(4) se completează cu următorul text: "La prezentarea raportului de credit unui alt birou al</p>
--	--	--	--

<p>6. Articolul 20 va avea următorul cuprins:</p>			<p>prezenta Lege. Demersul utilizatorului istoriei de credit va respecta prevederile art. 7 alin (7)-(10) din prezenta Lege și ale actelor normative ale autorității publice competente.</p> <p>(4) Biroul istoriilor de credit care a solicitat prezentarea raportului de credit este responsabil de respectarea condițiilor legale de formă și conținut ale demersului utilizatorului istoriei de credit.</p> <p>(5) Raportul de credit recepționat de la un alt birou al istoriei de credit va fi prezentat în forma convenită prin contractul privind schimbul de informații, cu indicarea denumirii și a numărului de identificare de stat (IDNO) al acestuia. Biroul istoriilor de credit nu este în drept să intervină în conținutul raportului de credit recepționat de la un alt birou al istoriilor de credit și nici să stocheze, sub orice formă, total sau parțial informația din acesta.</p> <p>(6) La prezentarea raportului de credit în conformitate cu prezentul articol, biroul istoriilor de credit va include în partea suplimentară a istoriei de credit informații referitoare la birourile istoriilor de credit, cărora le-a fost prezentat raportul de credit, precum și la utilizatorii istoriei de credit: denumirea deplină și abreviată (dacă există), numărul de identificare de stat (IDNO), data prezentării solicitării și a demersului.</p> <p>(7) Prețurile pentru rapoartele de credit prezentate utilizatorilor istoriilor de credit, în temeiul prezentului articol nu pot fi mai mici decât tarifele aplicate de biroul istoriilor de credit ale căror rapoarte sunt prezentate."</p> <p>Notă: Considerăm imperativă reglementarea cât mai detaliată a aspectelor ce țin de schimbul de informații între birourile istoriilor de credit în scopul asigurării securității informațiilor, precum și a drepturilor subiecților de date cu caracter personal</p>	<p>istoriilor de credit, biroul istoriilor de credit va introduce în partea suplimentară a istoriei de credit informații referitoare la biroul istoriilor de credit cărui i-a fost prezentat raportul de credit, precum și informațiile specificate la art.5 alin.(5) referitoare la utilizatorul istoriei de credit care a prezentat demersul în baza căruia a fost eliberat raportul de credit."</p>
---	--	--	---	--

<p>„Articolul 20. Respectarea secretului comercial, a secretului bancar și a informației confidențiale față de clientul organizației de creditare nebankară de către persoanele cu funcție de răspundere ale biroului istoriilor de credit</p> <p>Persoanele cu funcție de răspundere ale biroului istoriilor de credit nu sînt în drept să utilizeze în alte scopuri sau în alt mod decît cel prevăzut în prezenta lege și/sau să divulge în orice formă informația care constituie secret comercial, secret bancar sau informație confidențială față de clientul organizației de creditare nebankară a biroului istoriilor de credit, a sursei de formare a istoriei de credit, a subiectului istoriei de credit sau a utilizatorului istoriei de credit.”</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La art. 20, pentru rigoare juridică, cuvintele „Persoanele cu funcție de răspundere ale birourilor istoriilor de credit nu sînt în drept” necesită a fi substituite cu cuvintele „Se interzice persoanelor cu funcție de răspundere ale birourilor istoriilor de credit”.</p>	<p>Se acceptă. Textul se expune în următoarea redacție: ”Se interzice persoanelor cu funcție de răspundere ale birourilor istoriilor de credit să utilizeze în alte scopuri sau în alt mod decît cel prevăzut în prezenta lege și/sau să divulge în orice formă informația care constituie secret comercial, secret bancar sau informație confidențială față de clientul organizației de creditare nebankară a biroului istoriilor de credit, a sursei de formare a istoriei de credit, a subiectului istoriei de credit sau a utilizatorului istoriei de credit.”</p>
<p>Art.VI. La articolul 21 alineatul (2) litera a¹) și articolul 22 alineatul (2) din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.423-429, art.859), cuvîntul „microfinanțare” se substituie cu cuvintele „creditare nebankară”.</p>	<p>Banca Națională</p>	<p>Propunem expunerea art.VI în următoarea redacție: "Art.VI. - La articolul 21 alineatul (2) litera a¹) și articolul 22 alineatul (2) din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.423-429, art.859), textul „leasing, micro finanțare” se substituie cu cuvintele „creditare nebankară”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Art. VII. - La articolul I din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.47-49, art.213), în noțiunea „agent bancassurance” cuvintele „organizație</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La art. VII (Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări), avînd în vedere că textele propuse a fi modificate sunt diferite după conținut, dispozițiile de modificare ale acestora necesită a fi divizate în puncte separate.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p><i>microfinanțare sau persoană juridică care practică activitatea de leasing</i>” se substituie cu cuvintele „organizație de creditare nebankară”, iar la articolul 48 alineatul (31) litera a) cuvintele „organizație de microfinanțare sau o persoană juridică care practică activitatea de leasing” se substituie cu cuvintele „organizație de creditare nebankară”.</p>				
<p>Art. IX. Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială) se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 25:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alineatul (2), cuvintele „organizațiilor de microfinanțare și a companiilor de leasing” se substituie cu cuvintele „organizațiilor de creditare nebankară”; <p>2. Articolul 31:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alineatul (2), cuvintele „organizațiile de microfinanțare și persoanele care practică activitatea de leasing financiar” se substituie cu cuvintele „organizațiile de creditare nebankară”; - alineatul (4) va avea următorul cuprins: <p>„(4) Organizațiilor de creditare nebankară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebankare și dobânzilor aferente și pentru acoperirea creanțelor ce țin de</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>12</p>	<p>La Art. IX. - <i>Codul fiscal nr. 1163/1997</i> (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială).</p> <p>Alin. (4) a art. 31 a Proiectului de lege face referire la noțiunea de leasing financiar, care nu este definit de Codul civil în vigoare la moment.</p> <p>Introducerea unei astfel de noțiuni, care nu are o definire în legea sa specială (Codul civil), este inadmisibilă, și va crea confuzii, fiind și contrară tehnicii legislative. Întrucât prin abrogarea Legii cu privire la leasing, legiuitorul nu a mai reglementat felurile leasingului, fie financiar, operațional, etc.</p> <p>Se propune de exclus din Proiectul alineatului 4 a art. 31 a Codului fiscal referirea despre leasing financiar,</p> <p>Se propune următorul conținut al art. 31 alin. (4)</p> <p>”alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Organizațiilor de creditare nebankară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de</p>	<p>Comentarii. În contextul abrogării Legii nr.59/2009 cu privire la leasing și transpunerii prin art. 1314-1328 în Codul Civil a cerințelor generale corespunzătoare, prin contractul de leasing, locatarul are opțiunea de a dobândi în proprietate bunul, de a prelungi termenul de leasing ori de a restitui bunul la expirarea termenului de leasing. Totodată prin Legea 1/2018, activitatea permisă a fi efectuată de către OCN este leasingul financiar, prin care se prevede expres transferul către locatar, la momentul expirării contractului, al dreptului de proprietate asupra bunului care face obiectul leasingului. Ori, în sensul Legii 1/2018, la art. 3 se oferă definiția „leasingului financiar”.</p> <p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020</p>

<p>nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar, care se determină conform regulamentelor corespunzătoare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare.”</p>			<p>nerecuperarea ratelor și a dobânzilor aferente și pentru acoperirea creanțelor ce țin de financiar, în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor corespunzătoare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare.”</p>	
<p>Art.XI. - La art.6 alin.(1) din Legea nr.171/2012 privind piața de capital (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193-197 art.665), în lit.a) din noțiunea „entitate de interes public” cuvintele „o companie de leasing,” se exclud.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>13</p>	<p>La art. XI (Legea nr. 171/2012 privind piața de capital), pentru corectitudinea redactării, textul „în lit. a) din noțiunea „entitate de interes public” propunem a fi expus sub forma „la noțiunea „entitate de interes public” litera a)”. ”</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Art. XII. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78-84, art.100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: „Articolul 310⁵. Încălcarea legislației privind activitatea organizațiilor de creditare nebancaară (1) Nerespectarea de către organizațiile de creditare nebancaară a cerințelor privind elaborarea și aprobarea regulamentelor interne de activitate stabilite prin lege, se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități contravenționale. (2) Desfășurarea de către organizația de creditare nebancaară cu titlu profesional a altor activități decât cele stabilite de lege, se sancționează cu amendă de la 200 la 500 de unități contravenționale.</p>	<p>Ministerul Justiției Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>14</p>	<p>La art. XII (Codul contravențional), referitor la textul alin. (3) al art. 3103 propus pentru Cod, considerăm necesar a fi reformulat termenul „restricțiilor”, în sensul corelării cu terminologia utilizată în Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară. Or, în textul de bază al actului legislativ, aflat în vigoare, se uzitează termenul de „interdicții”.</p> <p>Întru respectarea principiilor transparenței și predictibilității normelor propuse. consacrate de lit.d) și lit.e) art.3 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. considerăm necesară indicarea expresă a semnificațiilor sintagmelor: „stabilite prin lege” la Art.XII (art.310³ alin.(1) și (2)).</p>	<p>Se acceptă Comentarii Unica Lege specială care reglementează condițiile de acces la activitatea de creditare nebancaară, stabilește statutul juridic și a particularităților de constituire și de activitate a organizațiilor de creditare nebancaară este Legea nr. 1/2018. Astfel, legea dată stabilește cerințele privind elaborarea și aprobarea regulamentelor interne de activitate, dreptul de a desfășura cu titlu profesional doar activități de</p>

<p>(3) Încălcarea restricțiilor stabilite în activitatea organizațiilor de creditare ne bancară, se sancționează cu amendă de la 100 la 500 de unități contravenționale.</p>	<p>Asociația Organizațiilor de Microfinanțare</p>	<p>Dat fiind faptul, ca în esența sunt încălcări și nu pot fi diferențiate din punct de vedere care este mai gravă, Propunem unificarea sumei la un nivel mediu, de exemplu de la 50 la 100 unități convenționale.</p>	<p>creditate ne bancară (acordare de credite ne bancare, leasingul financiar).</p> <p>Comentariu Art. 34 alin. (2) – (2¹) din Codul contravențional stabilește limitele de aplicare a amenzilor în dependență de gravitatea încălcărilor. Ori, considerăm oportună stabilirea mărimii amenzilor astfel încât acestea să dețină un caracter eficient, proporțional și nestimulatoriu, în mediu fiind între 100 – 500 unități contravenționale.</p>
<p>Art. XIII Articolul 3 se completează cu următoarele noțiuni: „beneficiar efectiv – persoană fizică care deține sau controlează în ultimă instanță, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau control în capitalul social sau drepturile de vot ale organizației de creditare ne bancară; deținător – fondatorul, acționarul/asociatul organizației de creditare ne bancară reprezentat de</p>	<p>Banca Națională</p>	<p>Potrivit ședinței din 28.01.2020 Se propune completarea Codului contravențional cu alineat nou cu următorul conținut: „Ne prezentarea de către organizația de creditare ne bancară a informației de care dispun dintre cele specificate la art. 5 din Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit, se sancționează cu o amendă de la 100 la 200 de unități contravenționale”.</p>	<p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020</p>
<p>Art. XIII Nu este clar sensul solicitării de completare a noțiunii cu cuvintele „deținător indirect”, în condițiile în care aceasta la rândul său nu este definită. Mai mult, potrivit art. 3 din Legea 202/2017, noțiunea similară, nu cuprinde acest text în sensul solicitat: deținător/dobânditor indirect – persoana, inclusiv beneficiarul efectiv, care deține/dobândește o</p>	<p>Banca Națională</p>	<p>A adițional, la Art. XIII, articolul 3, la noțiunea de „deținător”, propunem examinarea oportunității completării după cuvântul "inclusiv" cu cuvintele "deținătorii indirecti ai acestora și".</p>	<p>Comentarii Nu este clar sensul solicitării de completare a noțiunii cu cuvintele „deținător indirect”, în condițiile în care aceasta la rândul său nu este definită. Mai mult, potrivit art. 3 din Legea 202/2017, noțiunea similară, nu cuprinde acest text în sensul solicitat: deținător/dobânditor indirect – persoana, inclusiv beneficiarul efectiv, care deține/dobândește o</p>

<p>persoane fizice și/sau juridice, inclusiv beneficiarii efectivi;</p> <p><i>leasing financiar</i> - totalitatea raporturilor care iau naștere în scopul și în cadrul realizării unui contract de leasing prin care se prevede expres transferul către locatar, la momentul expirării contractului, al dreptului de proprietate asupra bunului care face obiectul leasingului;</p> <p><i>public</i> – orice persoană fizică sau persoană juridică care nu are cunoștințele și experiența necesare pentru evaluarea riscului de nerambursare a plasamentelor efectuate. Nu intră în această categorie: statul, autoritățile administrației publice centrale, regionale și locale, agențiile guvernamentale, băncile, societățile financiare nonbancare, organizațiile necomerciale, alte societăți similare și orice altă persoană considerată investitor calificat în înțelesul legislației privind piața de capital.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>Se propune de exclus noțiunea de leasing financiar din noțiunile propuse prin Proiectul de lege, argumentarea fiind similară situațiilor arătate mai sus, or conform articolului 55 alin. 1 a Legii cu privire la actele normative, nr. 100/2017, reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ.</p> <p>Aceeași lege (nr. 100/2017) la articolul 5 alin. 1-3 prevede că în funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii.</p> <p>Normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate.</p> <p>Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați.</p> <p>Respectiv, raporturile sociale privind leasingul și formele lui, urmează a fi reglementate prin Legea sa specială (Codul civil) și nu prin legi generale precum este Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancaară.</p> <p>Reieșind din cele menționate, urmează a fi exclusă referirea la leasing financiar și din proiectul lit. e) alin. (1) a art. 9 și art. 23 alin. 4 lit. e) propuse în Legea nr. 1/2018.</p>	<p>deținere în capitalul social al băncii prin intermediul unei alte persoane asupra căreia aceasta exercită controlul;</p> <p>Comentarii</p> <p>În contextul abrogării Legii nr.59/2009 cu privire la leasing și transpunerii prin art. 1314-1328 în Codul Civil a cerințelor generale corespunzătoare, prin contractul de leasing, locatarul are opțiunea de a dobîndi în proprietate bunul, de a prelungi termenul de leasing ori de a restitui bunul la expirarea termenului de leasing. Totodată prin Legea 1/2018, activitatea permisă a fi efectuată de către OCN este leasingul financiar, prin care se prevede expres transferul către locatar, la momentul expirării contractului, al dreptului de proprietate asupra bunului care face obiectul leasingului. Ori, în sensul Legii 1/2018, la art. 3 se oferă definiția „leasingului financiar”.</p>
<p>Banca Mondială</p>	<p>Se propune expunerea definiției de „public” după cum urmează:</p> <p><i>public</i> – orice persoană fizică sau persoană juridică care nu este considerată investitor calificat în sensul legislației privind piața de</p>	<p>Se acceptă.</p>	

	<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>capital. Nu intră în această categorie: statul, autoritățile administrației publice centrale, regionale și locale, agențiile guvernamentale, băncile, societățile financiare nonbancare, organizațiile necomerciale, alte societăți similare.</p>	<p>La art.3, considerăm oportun revizuirea noțiunii „public”, dat fiind faptul că se asociază mai mult cu organele și instituțiile publice. Poate a fi propusă noțiunea „depunător”.</p>	<p>Comentarii Noțiunea respectivă se utilizează în același sens și cu același scop la art. 3 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.</p>
	<p>Camera de Comerț Americană</p>	<p>Se propune analiza oportunității majorării pragului procentual stabilit în vederea determinării calității de beneficiar efectiv. Conform redacției proiectului, prin beneficiar efectiv se înțelege - persoana fizică care deține sau controlează în ultimă instanță, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau control a cel puțin 1% din capitalul social sau drepturile de vot ale organizației de creditare nebancaară. Prin comparație, legislația națională stabilește pentru unele entități supravegheate, inclusiv care sunt entități de interes public, praguri de 10% și 25% pentru determinarea calității de beneficiar efectiv. Considerăm pragul de 1% ca fiind nejustificat, acesta fiind prevăzut doar în actele normative care reglementează activitatea băncilor în calitate de entități de interes public având dreptul exclusiv de atragere de depozite. Or, în ceea ce privește activitatea organizațiilor de creditare nebancaară, considerăm oportun alinierea definiției „beneficiar efectiv” la cea prevăzută în Legea nr.</p>	<p>Comentarii Ținând cont de spiritul Legii nr. 1/2018, consecințele legale în urma aplicării prevederii respective țin de dezvăluirea beneficiarilor efectivi respectivi ai OCN, fapt indispensabil pentru asigurarea principiului de maximă transparență și corectitudine.</p>	

		<p>308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, stabilind pragul de 25% din capitalul social sau drepturile de vot ale organizației de creditare nebankară pentru determinarea calității de beneficiar efectiv.</p> <p>Menționăm caracterul neclar al noțiunii „deținător” în contextul utilizat în cadrul Legii nr. 1/2018 și Regulamentului cu privire la transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebankară⁴.</p> <p>Noțiunea „deținător” a fost introdusă în cadrul normativ care reglementează activitatea organizațiilor de creditare nebankară (în continuare „OCN”) ulterior adoptării Legii nr. 1/2018, prin intermediul Hotărârii CNPF nr. 41/4 din 17.09.2018 (în continuare „Hotărâre”).</p> <p>Potrivit pct 4 din anexa nr. 2 la Hotărâre, „Deținătorii organizației de creditare nebankare trebuie să corespundă în mod permanent cerințelor prevăzute la art. 12 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebankară [...]”.</p> <p>În sensul Hotărârii, prin deținător urmează a se înțelege fondatorul, acționarul/asociatul organizației de creditare nebankară reprezentat de persoane fizice și/sau juridice, inclusiv beneficiarii efectivi (noțiunea fiind similară celei propuse în Proiect).</p> <p>În același timp, Legea în art. 12 alin. (2), (3) nu face referire la beneficiarii efectivi, reglementările făcând referire doar la persoana administratorului și fondatorilor (acționari/asociați).</p> <p>Prin urmare, considerăm ca fiind nepotrivită definirea noțiunii „deținător” în cadrul Legii nr. 1/2019 din următoarele considerente:</p>	<p>Comentarii:</p> <p>Prin Proiectul respectiv de lege se utilizează noțiunea de deținător: art. 3 „împrumut subordonat”, art. 12, art. 24 alin. (1) lit. e).</p>
	Banca Mondială	Se propune expunerea noțiunii de „împrumut	Se acceptă

<p><i>împrumut subordonat</i> – împrumut acordat printr-o singură operațiune de către deținătorii organizației de creditare nebancaară în mărime de cel puțin 300 000 lei, care îndeplinește cumulativ următoarele criterii:</p> <p>a) nu este garantat;</p> <p>b) termenul de scadență este de cel puțin 3 ani. Dacă termenul de scadență nu este fixat, împrumutul este rambursabil, la discreția exclusivă a organizației de creditare nebancaară, însă nu mai devreme de 3 ani de la data acordării;</p> <p>c) condițiile de acordare nu conțin niciun stimulente privind rambursarea anticipată de către organizația de creditare nebancaară;</p> <p>d) dispozițiile care reglementează împrumuturile subordonate nu indică în mod explicit sau implicit că împrumuturile subordonate vor fi sau ar putea fi rambursate anticipat de către organizația de creditare nebancaară, se achită după executarea creanțelor tuturor creditorilor organizației de creditare nebancaară;</p> <p>e) în cazul lichidării organizației de creditare nebancaară, se achită după executarea creanțelor tuturor creditorilor organizației de creditare nebancaară;</p>	<p>Camera Americană de Comerț</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>subordonat” după cum urmează:</p> <p><i>împrumut subordonat</i> – împrumut acordat printr-o singură operațiune de către deținătorii organizației de creditare nebancaară și/sau persoanele considerate investitori calificați potrivit legislației privind piața de capital, în mărime de cel puțin 600 000 lei, care îndeplinește cumulativ următoarele criterii:</p> <p>a) nu este garantat;</p> <p>b) termenul de scadență este de cel puțin 3 ani. Dacă termenul de scadență nu este fixat, împrumutul este rambursabil, la discreția exclusivă a organizației de creditare nebancaară, însă nu mai devreme de 3 ani de la data acordării;</p> <p>c) dispozițiile care reglementează împrumuturile subordonate nu indică în mod explicit sau implicit că împrumuturile subordonate vor fi sau ar putea fi rambursate anticipat de către organizația de creditare nebancaară în alte cazuri decât lichidarea organizației de creditare nebancaară;</p> <p>d) în cazul lichidării organizației de creditare nebancaară, se achită după executarea creanțelor tuturor creditorilor organizației de creditare nebancaară;</p> <p>La noțiunea „împrumut subordonat” se propune substituirea cuvintelor „în mărime de cel puțin” cu cuvintele „în mărime ce depășește echivalentul de”, în cazul în care împrumutul va fi primit în valută.</p> <p>Prin propunerea de amendare a art. 6 alin. (2) al Legii nr. 122 se introduce obligativitatea prezentării de către organizațiile de creditare nebancaară la biroul istoriilor de credit a tuturor informațiilor de care dispun, dintre cele specificate la art.5 (cu referință la conținutul istoriei de credit), în privința tuturor debitorilor</p>	<p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020</p> <p>Se acceptă La art. 7 alin. (4) lit. c) a fost exclusă. Articolul a fost completat cu alin. (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Organizațiile de creditare nebancaară prezintă informația confidențială referitoare la client în</p>
--	---	--	--

	<p>persoane juridice, întreprinzători individuali, precum și în privința debitorilor persoane fizice care și-au dat consimțământul în acest sens. În același timp, Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, care reglementează activitatea organizațiilor de creditare nebancaară, nu prevede expres această obligativitate.</p> <p>Astfel, art. 7 alin. (4) stabilește:</p> <p>„(4) La solicitare scrisă, organizația de creditare nebancaară furnizează informația confidențială referitoare la client, în măsura în care furnizarea acestei informații este justificată de scopul pentru care este solicitată, următoarelor persoane sau în următoarele cazuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) clientului, moștenitorilor acestuia, reprezentanților legali ai acestora, precum și altor reprezentanți împuterniciți prin procură, eliberată în modul stabilit de lege; b) persoanelor cărora organizația de creditare nebancaară le-a externalizat anumite activități; c) birourilor istoriilor de credit, în modul stabilit de Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit; d) entităților de audit, în limitele necesare efectuării auditului; e) când organizația de creditare nebancaară justifică un interes legitim; f) entităților ce aparțin grupului din care face parte organizația de ereditare nebancaară, pentru organizarea supravegherii pe bază consolidată și pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. <p>Din prevederile de mai sus reiese că OCN vor continua să prezente informația la BIC doar în baza solicitării în scris a Biroului, prin urmare nu va fi asigurată obligativitatea legală de a prezenta informația</p>	<p>adresa birourilor istoriilor de credit, în modul și volumul stabilit de Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit.</p>
--	---	---

	<p style="text-align: center;">Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>Reieșind din cele menționate se propun următoarele modificări la Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară:</p> <p>A exclude din alin. (4) a art. 7 lit. c) cu următorul conținut: „birourilor istoriilor de credit, în modul stabilit de Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit”; A completa art. 7 cu un alineat nou 4¹ cu următorul conținut:</p> <p><i>„Organizațiile de creditare nebancaară sunt obligate să prezinte informația confidențială referitoare la client în adresa birourilor istoriilor de credit. în modul și volumul stabilit de Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit”.</i></p> <p>În cazul neoperării modificărilor sus-menționate nu va fi asigurată obligativitatea OCN de a prezenta informația la BIC, prin urmare, per ansamblu, nu va fi asigurată completitudinea informației cu privire la istoriile de credit ale tuturor clienților pe piața de creditare.</p> <p>... să fie incluse cerințe proporționale cu privire la.... cadrul de administrare, gestionare a riscului, ... mecanismul de control intern, condițiile de desfășurare a activităților financiare</p>	<p>Regulamentele cu privire la prestarea serviciilor, privind cadrul de administrare a activității și privind mecanismele de soluționare a pretențiilor clienților sunt prevăzute la art. 5 din Legea 1/2018. Totodată se propune completarea art. 5 cu alin. (10) cu următorul cuprins:</p> <p>„(10) Organizațiile de creditare nebancaară vor publica pe pagina sa web oficială regulamentele interne stabilite la alin. (4) al prezentului articol, precum și vor asigura existența unui instrument destinat rezolvării ecuațiilor în vederea determinării costului total al creditului nebancaară / leasing</p>
--	--	--	---

	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>Potrivit ședinței din 28.01.2020, se propune completarea art. 5 din Legea OCN cu un alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>Articolul 5</p> <p>se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:</p> <p>„(10) Organizațiile de creditare nebancaară vor publica pe pagina sa web oficială regulamentele interne stabilite la alin. (4) al prezentului articol, precum și vor asigura existența unui instrument destinat rezolvării ecuațiilor în vederea determinării costului total al creditului nebancaar / leasing financiar. La utilizarea acestui instrument,</p>	<p>financiar. La utilizarea acestui instrument, pentru produsele de creditare/leasing financiar, la care sunt prestabilite grafice concrete de achitare, organizația de creditare nebancaară va asigura calculul pe perioade (zilnic / lunar / trimestrial) în funcție de frecvența plăților, a achitărilor aferente creditului nebancaar/leasingului financiar care urmează a fi efectuate de client (achitarea creditului/leasingului financiar, ratei dobânzii/ratelor de leasing, comisioanelor, taxelor etc.). Costul total al creditului nebancaar/leasing financiar se determină reieșind din condițiile existente înaintea încheierii contractului respectiv (valoarea totală a creditului/leasing financiar, termenele de rambursare, dobânda anuală efectivă etc.).</p> <p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020</p>
--	---	--	---

<p>La articolul 9 alineatul (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - la lit. a) cuvintele „persoane fizice” se substituie cu cuvântul „public”; - se completează cu lit. e)-f) cu următorul cuprins: <p>„e) aplicarea oricăror plăți (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de costuri) aferente unui contract de acordare a creditului nebancair sau leasing financiar pentru consumator (persoană fizică) pe un termen mai mic de 2 ani în mărime totală care să depășească valoarea debrusată conform contractului respectiv;</p> <p>f) în cazul acordării creditelor nebancaire pentru consumatori (persoane fizice) la care suma inițială debrusată este de până la 50 mii lei (pentru linia de credit, valoarea de</p>	<p>Banca Națională</p>	<p>pentru produsele de creditare/leasing financiar, la care sunt prestabilite grafice concrete de achitare, organizația de creditare nebancairă va asigura calculul pe perioade (zilnic / lunar / trimestrial) în funcție de frecvența plăților, a achitărilor aferente creditului nebancair/leasingului financiar care urmează a fi efectuate de client (achitarea creditului/leasingului financiar, ratei dobânzii/ratei de leasing, comisioanelor, taxelor etc.).</p>	<p>La art.XIII, prin care se modifică Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancairă, remarcăm că art.9 alin.(2), care apare drept o excepție de la alin. (1) lit.a) al aceluiași articol, echivalează cu admiterea acceptării de la public de către organizația de creditare nebancairă a unor fonduri rambursabile similare depozitelor. Vă informăm că Banca Națională a Moldovei și-a expus avizul negativ pe marginea unei potențiale atribuiri organizațiilor de creditare nebancairă a dreptului de a atrage depozite/fonduri rambursabile de la public, prin scrisorile Nr.31-002/26/3750 din 17 octombrie 2018, Nr.21-0104/55/3647 din 14 decembrie 2017 și Nr. 19-0115/17/3149 din 08 decembrie 2017.</p>	<p>Comentarii</p> <p>La art. 3 din Legea 202/2017, noțiunea de „depozit” aplică sens similar în exceptarea datoriiilor subordonate din noțiunea dată: „depozit – sumă de bani depusă, care satisface cumulativ următoarele cerințe:</p> <p>... b) nu se rapoartă la datorii subordonate, la dreptul de proprietate ori la servicii, inclusiv la serviciile de asigurare;</p> <p>...”</p> <p>Mai mult, a se vedea noțiunile de „public” și „împrumut subordonat” propuse prin Proiectul respectiv de lege.</p>
---	-------------------------------	--	--	---

<p>referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit);</p> <p>- să efectueze schimbări ale clauzelor contractuale respective care ca efect măresc obligația pecuniară inițială a consumatorului respectiv;</p> <p>- să încheie oricare alte acte juridice cu același debitor care ca efect măresc obligația pecuniară totală a acestuia, până la stingerea obligației de rambursare a creditului nebankar curent și expirarea a cel puțin 10 zile lucrătoare de la această acțiune.”</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Împrumutul subordonat nu se raportează la prevederile alin. (1) lit. a) din prezentul articol.”</p>	<p style="text-align: center;">Camera de Comerț Americiană</p>	<p>nr.202/2017 privind activitatea băncilor).</p> <p>Se sugerează analiza oportunității transpunerii propunerilor de norme din art. 9 al Legii 1/2018 în cadrul art. 15 (Cerințe privind clauzele contractuale) din Legea 202/2013 cu privire la contractele de credit cu consumatorii.</p> <p>Acesta coincide cu scopul amendamentelor propuse de autor, și anume - protejarea consumatorilor-persoane fizice de riscul de supra-îndatorare, considerăm oportună integrarea respectivelor norme în cadrul Legii 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.</p> <p>În ce privește propunerile de interdicții la creditele a căror valoare debrusată este de până la 50 000 lei înțelegem că intenția autorului este de a impune anumite limite la creditele a căror valoare debrusată este de până la 50 000 lei, în esență fiind propusă prohibiția de a efectua capitalizări, respectiv de restructurare a acestuia.</p> <p>Cu privire la plafonul de 50 000 lei Se propune analiza oportunității diminuării plafonului limită la 20 000 lei.</p> <p>Considerăm ca limitările propuse de autor la respectiva categorie de credite este una neechilibrată, care eventual este de natură să aducă prejudicii consumatorului.</p> <p>În cazul creditelor acordate pe o perioadă mai mare, riscul de neplată poate fi generat de o serie de factori obiectivi, precum incapacitatea temporară de muncă, șomajul. Instrumentul de restructurare a creditului sunt unul din cele mai importante prin care creditorul poate oferi o perioadă de grație de la plata acestuia, renegocia graficul de rambursare. Lipsirea consumatorului de acest beneficiu va rezulta într-o creștere a ratei creditelor neperformante, fapt ce va lovi în sustenabilitatea financiară a sectorului de</p>	<p>Se acceptă Legea 202/2013 a fost completată corespunzător.</p>	<p>Comentarii Prevederea propusă țintește împrumuturile relativ mici cu dobânzi mari. Valoarea medie a unui credit nebankar este de circa 25 000 lei, diminuată din contul creditelor ipotecare și leasingului financiar. În vederea diminuării riscurilor de supra-împovărare a populației, datele statistice confirmă că creditele respective înregistrează valori cel puțin duble – de cel puțin 25,000 lei.</p> <p>Se acceptă La articolul 9 alin. (1) lit f), a doua liniuță va avea următorul cuprins: „f) în cazul acordării creditelor nebankare pentru consumatori (persoane fizice) la care suma inițială debrusată este de până la 50 mii lei (pentru linia de credit,</p>
--	---	--	--	---

	<p>Asociația Organizațiilor de Microfinanțare</p>	<p>creditate, precum și este în dezinteresul consumatorului prin faptul că creditorii vor purcede la executarea silită a contractului. în cadrul propunerii de norma se intenționează a limita dreptul consumatorului de a contracta un credit suplimentar până la stingerea obligației de rambursare a creditului nebancaar curent, chiar dacă acesta are capacitate de onorare a obligațiilor curente, respectiv nu are tergiversări la plata tranșelor. Așadar se restrânge dreptul consumatorului de a intra în noi raporturi juridice, fiind un drept fundamental.</p> <p>Propunem unificarea acestor limitări în una generală care să includă protecția tuturor consumatorilor și din sectorul nebancaar și bancaar, adică să fie incluse în Legea 202/2013 privind contractele de împrumut pentru consumatori, unde este clară mărimea de referință, prețul unui credit, care este DAE, Dobânda Anuala Efectivă. În cazul Republicii Moldova ar fi oportuna limitarea la 100 % DAE.</p> <p>La fel, este oportuna revizuirea și reglementarea mai corectă conform „ modelului german” a publicității pentru Consumatori. În acest sens aprobarea practicilor din raportul “Creșterea transparenței împrumuturilor de consum. Rolul dobânzii anuale efective.”, autori Woldemar Walter, Dumitru Pinteș, Echipa Economică Germană Moldova, din 2018 sunt binevenite.</p> <p>Se propune la art. 9 alin. (1) lit. e)-f) de modificat după cum urmează: „e) aplicarea oricăror plăți (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de costuri) aferente unui</p>	<p>valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit):</p> <p>... și pentru care debitorul înregistrează plăți expirate (mai mari de 30 zile), să încheie oricare alte acte juridice cu același debitor care ca efect măresc obligația pecuniară totală a acestuia, până la stingerea obligației de rambursare a creditului nebancaar curent și expirarea a cel puțin 10 zile lucrătoare de la această acțiune.”</p> <p>Comentariu Legea 202/2013 a fost completată corespunzător.</p> <p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020</p>
	<p>Camera de Comerț Americană</p>		

			<p>contract de acordare a creditului nebancaar sau leasing financiar pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani în mărime totală care să depășească valoarea deursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar;</p> <p>f) în cazul acordării creditelor nebancaare pentru consumatori la care suma inițială deursată este de până la 50 mii lei (pentru linia de credit, valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit):</p> <ul style="list-style-type: none"> - să efectueze schimbări ale clauzelor contractuale respective care ca efect măresc obligația pecuniară inițială a consumatorului respectiv; - și pentru care consumatorul înregistrează întârzieri mai mari de 30 de zile în executarea obligațiilor conform contractului de credit, să încheie oricare alte acte juridice cu același consumator care ca efect măresc obligația pecuniară totală a acestuia, până la stingerea obligației scadente de rambursare conform contractului de credit curent și expirarea a cel puțin 10 zile lucrătoare de la această acțiune.”; <p>Se sugerează eliminarea sintagmei „care urmează a fi situat în imobil cu destinație nelocativă” în cadrul redacției propuse de autor la alin. (4). Norma poartă un profund caracter ambiguu întrucât cadrul legal în vigoare nu definește și nici nu utilizează sintagma „imobil cu destinație nelocativă”. Recomandarea este valabilă și pentru redacția în vigoare a art. 13 alin. (2) lit. d) Legea nr. 1 din 01.03.2018.</p> <p>Menționăm că, autorul proiectului nu a argumentat necesitatea și eficiența stabilirii restricției referitor la obligația organizației de creditare nebancaară de a avea sediul doar în</p>
	<p>Camera de Comerț Americană</p>		<p>Comentariu</p> <p>Este importantă aplicarea uniformă a acestei prevederi în condițiile în care aceeași cerință este deja stabilită la art. 13 alin. (2) lit. d) din Legea 1/2018 pentru OCN, însă este omisă aplicarea acestei prevederi pentru OCN care își desfășurau activitatea la momentul intrării în vigoare a Legii 1/2018. În prezent sunt înregistrate circa 160 OCN, la jumătate din care sediul este reprezentat de imobil cu destinație locativă (apartamente),</p>
	<p>Consiliul Concurenței</p>		

<p>La articolul 10 alineatul (2) cuvintele „filialei, a reprezentanței” se substituie cu cuvântul „sucursalei”,</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„ (4) Organizația de creditare nebankară este obligată să-și desfășoare activitatea în sediul organizației/sucursalei/oficiului secundar înregistrat în Registrul organizațiilor de creditare nebankară autorizate, care urmează a fi situat în imobil cu destinație nelocativă.”</p>			<p>imobil cu destinație nelocativă. La fel, propunerea de completare a art. 10 alin. (4) din proiect nu oferă soluții clare și previzibile privind implementarea prevederilor propuse pentru organizațiile de creditare nebankare care au deja situat sediul organizației/sucursalei/oficiului în imobil cu destinație nelocativă și nu stabilește expres dacă această restricție va putea fi aplicată doar pentru noile organizații de creditare nebankară ce vor dori să intre pe această piață. Astfel, fiind cont de cele menționate, în vederea asigurării de către stat a principiilor constituționale a libertății activității de întreprinzător și liberei concurențe, considerăm necesar ca prevederile art. 10 alin. (4) de la art. XIII din proiect să fie revizuite de către autorul proiectului, astfel în cât, să fie exclusă posibilitatea instituirii unei noi bariere legale ce ar putea determina majorarea costurilor de intrare și/sau activitate pe piața respectivă pentru organizațiile de creditare nebankară.</p>	<p>fapt care este inadmisibil pentru instituții care desfășoară activități financiare, iar atât autoritatea de supraveghere, cât și consumatorii nu pot identifica locația (sediul).</p>
	<p>Camera de Comerț Americană</p>		<p>Potrivit ședinței din 28.01.2020, la art. 10 alin. (1) și art. 13 alin. (2) lit. d), se propune substituirea cuvintelor „imobil cu destinație nelocativă” cu cuvintele „clădire administrativă sau la parterul unei clădiri cu destinație locativă ori în altă construcție capitală”.</p>	<p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020.</p>
	<p>Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional</p>		<p>Se propune majorarea capitalului inițial minim până la 1.000.000 lei</p>	<p>Se acceptă La articolul 17 alineatul (1) textul de „300000 de lei” se substituie cu textul „1000000 de lei”.</p> <p>Prevedere tranzitorie (potrivit ședinței din 28.01.2020) Prevederile art. XIV p. 10 privind mărimea minimă a capitalului</p>

<p>La articolul 17 alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Organizația de creditare nebancară este obligată să dețină și să mențină capitalul reglementat în raport cu valoarea activelor la orice dată în mărime de cel puțin 5%, calculat conform criteriilor și cerințelor stabilite conform actelor normative ale autorității de supraveghere.”;</p>	<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p> <p>Camera de Comerț Americană</p> <p>Asociația Organizațiilor de Microfinanțare</p>	<p>Întru respectarea principiilor transparenței și predictibilității normelor propuse, consacrate de lit.d) și lit.e) art.3 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, considerăm necesară indicarea expresă a semnificațiilor sintagmelor:</p> <p>„ autorității de supraveghere ” la Art.XIII (art. 17 alin.(4)).</p> <p>Autorii proiectului propun expunerea art. 17 alin. (4) din Lege în următoarea redacție: „(4) Organizația de creditare nebancară este obligată să dețină și să mențină capitalul reglementat în raport cu valoarea activelor la orice dată în mărime de cel puțin 5%, calculat conform criteriilor și cerințelor stabilite conform actelor normative ale autorității de supraveghere.”</p> <p>Nu suntem de acord cu respectivul amendament, înmând cont de următoarele:</p> <p>(j) Considerăm necesar stabilirea în lege a semnificației noțiunii „capital reglementat”. Menționăm că în cazul în care o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.</p> <p>Este necesara definirea Capitalului Reglementat si calculul lui in Lege pentru o claritate si continuitate a estentei Legii privind OCN-urile. Daca este Capitalul Propriu. Definiția lui.</p>	<p>social vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2021.</p> <p>Comentarii În art.2 din Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit se regăsește noțiunea de „autoritate publică competentă”.</p> <p>Comentariu La art. 3 din Legea 1/2018 se definește drept autoritate de supraveghere – Comisia Națională a Pieței Financiare. Această noțiune se utilizează și în prezent pe tot parcursul Legii 1/2018.</p> <p>Comentariu Prin actul normativ al autorității supraveghere urmează a fi definită compoziția capitalului reglementat, de altfel similar cerințelor utilizate pentru bănci (Legea 202/2017 nu conține o definiție a capitalului reglementat). Mai mult, această sintagmă se utilizează doar odată pe tot</p>
---	---	--	--

<p>La articolul 19 după cuvintele „înregistrării de stat” se completează cu cuvintele „sau data adoptării deciziei aferente.”, iar după textul „alin. (3)” se completează cu textul „și alin. (4)”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La art. XIII (Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară): În ceea ce privește dispoziția de modificare propusă în conținutul art. 19, atragem atenția că articolul în discuție este compus din 6 alineate. Prin urmare, este necesar a fi identificat alineatul în textul căreia se conțin cuvintele propuse spre modificare.</p>	<p>parcursul acestei legi.</p> <p>Se acceptă Propunerile de modificare a Art. 19 au fost completate cu sintagma „alineatul (5)”</p>
<p>La articolul 23 alineat (4) - lit. b) după cuvintele „beneficiarii efectivi” se completează cu textul „care dețin cel puțin 1% din capitalul social sau drepturile de vot ale organizației de creditare nebancaară” - se completează cu lit. e) cu următorul cuprins: „e) reglementarea creditării responsabile, inclusiv privind condițiile și modul de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului nebancaar și/sau leasing financiar, gradul de acoperire cu gaj, criteriile aferente raportului serviciului datoriei la venitul debitorului.”</p>	<p>Banca Națională</p> <p>Camera de Comerț Americană</p>	<p>La art.23 alin.(4) lit.e), este neclară semnificația textului “criterii aferente raportului serviciului datoriei la venitul debitorului”.</p> <p>Mediul de afaceri nu susține inițiativa de reglementare a condițiilor de creditare responsabilă prin intermediul actelor normative subordonate legii emise de către autoritatea de supraveghere.</p> <p>În ceea ce privește redacția propriu-zisă a art. 23 alin. (4), lit. e), menționăm caracterul general și neclar al normei, or, utilizarea cuvântului „inclusiv” înlătură orice limite de reglementare pentru autoritatea de supraveghere, ultima putând să acționeze în mod discreționar.</p> <p>Având în vedere cele menționate mai sus și necesitatea creării unui cadru previzibil pentru activitatea organizațiilor de creditare nebancaară, reiterăm dezacordul cu reglementările propuse și solicităm excluderea acestora din Proiect.</p>	<p>Se acceptă Sintagma corespunzătoare a fost exclusă.</p> <p>Comentariu Introducerea prevederilor ce țin de reglementări privind creditarea responsabilă vin să mitigeze unul din cele mai proeminente riscuri aferente acestui sector – și anume de supraîmpovărare a populației. Astfel este absolut indicată elaborarea unor cerințe speciale, cu particularitățile corespunzătoare tipului de creditare, în vederea stabilirii condițiilor și modului de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului nebancaar și/sau leasing financiar.</p>
<p>Asociația Organizațiilor de</p>	<p>Asociația Organizațiilor de</p>	<p>Solicităm reformularea acestui alineat în: Organizarea Campanilor și training-urilor privitor la Creditarea responsabilă a OCN-urilor și</p>	<p>Se acceptă. La art. 24 alin. (3) propus prin proiect se exclude.</p>

<p>Microfinanțare</p>	<p>Educația financiară a consumatorilor referitor la DAE, contractele privind împrumuturile pentru Consumatori, cat si Specificul art. 238 din Cod Penal referitor la Dobândirea creditului, împrumutului sau despăgubirii/ indemnizației de asigurare prin înșelăciune.</p>	<p>La art. 24 pornind de la faptul că amenda aplicată în condițiile alin. (1) lit. c) constituie o sancțiune contravențională, norma propusă la alin. (3) urmează a fi revizuită, în scopul respectării principiului non bis in idem.</p>	<p>Comentariu Regulamentul privind transparența structurii structurii de proprietate a organizației de creditare nebancaară a fost elaborat și aprobat de către CNPF (hotărârea nr. 41/4 din 17.09.2018), drept temei fiind prevederile art. 23 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 1/2018.</p>
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La art.24, alin (1). lit.f) -pentru interpretare corectă și aplicare comodă, urmează a fi precizat actul normativ prin care va fi adoptat Regulamentul privind transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebancaară.</p>	<p>La art.24, alin (1). lit.f) -pentru interpretare corectă și aplicare comodă, urmează a fi precizat actul normativ prin care va fi adoptat Regulamentul privind transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebancaară.</p>	<p>Se acceptă. La art. 24 alin. (3) propus prin proiect se exclude.</p>
<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>În privința modificării art. 24 alin.(1) lit.c) prin care se propune ca amenda contravențională să fie aplicată doar administratorilor organizației de creditare nebancaară, remarcăm că art.XII din același proiect prin care se completează Codul contravențional prevede sancționarea prin amendă contravențională a organizației de creditare nebancaară și nu doar a administratorilor acesteia.</p> <p>La art.24 alin.(1) lit.e)-f) considerăm că pentru a evita suprapunerea și problemele de aplicare, opțiunea de a preciza încălcările concrete la lit.e)-f) trebuie corelată și cu ipoteza actuală din partea introductivă a alin.(1) care, la fel, enumera încălcările sancționabile.</p>	<p>În privința modificării art. 24 alin.(1) lit.c) prin care se propune ca amenda contravențională să fie aplicată doar administratorilor organizației de creditare nebancaară, remarcăm că art.XII din același proiect prin care se completează Codul contravențional prevede sancționarea prin amendă contravențională a organizației de creditare nebancaară și nu doar a administratorilor acesteia.</p> <p>La art.24 alin.(1) lit.e)-f) considerăm că pentru a evita suprapunerea și problemele de aplicare, opțiunea de a preciza încălcările concrete la lit.e)-f) trebuie corelată și cu ipoteza actuală din partea introductivă a alin.(1) care, la fel, enumera încălcările sancționabile.</p>	<p>La art. 24 alin. (3) propus prin proiect se exclude.</p>
<p>Banca Națională</p>	<p>La articolul 24 alineatul (1) - lit.c) se completează cu cuvintele „aplicată administratorilor organizației de creditare nebancaară”; - se completează cu literele e) și f) cu următorul cuprins: „e) în cazul neîndeplinirii prescripțiilor autorității de supraveghere privind înlăturarea încălcărilor, inclusiv în cazul sesizării de către autoritatea</p>	<p>În calitate de măsura prioritara, se propune</p>	<p>La art. 24 alin. (3) propus prin proiect se exclude.</p>

<p>Camera de Comerț Americană</p>	<p>reducerea valorii amenzilor aplicabile, potrivit art. 24 alin. (1) lit. e) și f) în redacția proiectului, precum și modificarea bazei de calcul, prin stabilirea cuantumului în sumă fixă sau în unități convenționale, excluzându-se aplicarea cotelor procentuale fixe.</p> <p>Prevederile din Proiect nu sunt suficient de precise în vederea asigurării previzibilității reglementărilor.</p> <p>Considerăm că textul „neîndeplinirii prescripțiilor autorității de supraveghere privind înlăturarea încălcărilor”, „nerespectarea legislației cu privire la contractele de credit pentru consumatori” și „încălării prevederilor aplicabile deținătorului conform regulamentului privind transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebankară” din proiect, fac imposibilă înțelegerea de către subiect a faptelor care constituie încălcări, existând posibilitatea aplicării sancțiunii pentru încălcarea oricăror prevederi stabilite în lege sau în actele normative emise în vederea executării legii.</p> <p>Avem ferma convingere că Proiectul urmează să prevadă în mod exhaustiv faptele ce constituie încălcări, și sancțiunile distincte pentru fiecare încălcare. Deși se înțelege necesitatea de evitare a rigidității excesive în redactarea normelor, totuși, considerăm că în acest caz nu sunt consacrate nici semnele estimative în descrierea elementelor constitutive ale normelor ce pot fi eventual încălcate.</p> <p>În acest sens, o bună practică constă în reglementarea unei grile de plafoane maxime ale amenzii diferențiate în funcție de categoria încălcării și de natura prevederilor concrete ale legii ce au fost încălcate, astfel încât amenda maximă să fie aplicată doar pentru unele abateri grave.</p>
<p>responsabilă privind nerespectarea legislației cu privire la contractele de credit pentru consumatori aplică și percepe incontestabil amendă organizației de creditare nebankară în mărime de până la 10% din veniturile din activitatea operațională ale organizației (care includ dobânzile, comisioanele, penalitățile, alte plăți aferente creditelor acordate /leasingului financiar precum și dobânzile aferente investițiilor financiare și alte venituri operaționale), calculate la finele anului precedent raportat la autoritatea de supraveghere, dar nu mai puțin de 10 000 lei;</p> <p>f) în cazul încălcării prevederilor aplicabile deținătorului conform regulamentului privind transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebankară, amendă deținătorului organizației de creditare nebankară în mărime de până la 50% din mărimea deținerii în capitalul social al organizației (calculată la valoarea nominală pentru organizațiile de creditare nebankară sub formă de societăți pe acțiuni).”.</p> <p>Se completează cu alin.(3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Aplicarea sancțiunilor conform alin.(1) nu exclude posibilitatea aplicării sancțiunilor contravenționale și a pedepselor conform Codului contravențional și, respectiv, Codului penal.”</p>	

Textul proiectului nu clarifică temeiul juridic pentru aplicarea sancțiunilor sub formă de amendă de către autoritatea de supraveghere, în contextul în care art. 24 alin. (3) din Proiect prevede că „Aplicarea sancțiunilor conform alin. (1) nu exclude posibilitatea aplicării sancțiunilor contravenționale și a pedepselor conform Codului Contravențional j/”, respectiv, Codului penal.”, nefiind astfel clară natura juridică a răspunderii față de autoritatea de supraveghere și generându-se riscul aplicării repetate a amenzilor pentru aceeași faptă.

În acest sens, prin intermediul aceluiași Proiect, Codul Contravențional al RM urmează a fi modificat și completat cu un șir de componente contravenționale noi care reglementează răspunderea pentru încălcarea legislației privind activitatea organizațiilor de creditare nebanară.

Astfel, mărimea amenzilor prevăzute în art. XII, pct. 2 din Proiect, variază de la 100 până la 500 u.c. prevăzute, cu titlu de exemplu, pentru săvârșirea următoarelor încălcări: (i) Nerespectarea de către organizațiile de creditare nebanară a cerințelor privind elaborarea și aprobarea regulamentelor interne de activitate stabilite prin lege; (ii) încălcarea restricțiilor stabilite în activitatea organizațiilor de creditare nebanară; (iii) încălcarea exigențelor față de administratorii și fondatorii organizației de creditare nebanară etc.

Astfel, versiunea curentă a proiectului ar permite aplicarea cumulativă a unei amenzi în sumă fixă de 5% din veniturile din activitatea operațională ale organizației sau de până la 50% din mărimea deținerii în capitalul social al organizației în cazul deținătorilor, dar și a amenzilor prevăzute în Codul contravențional al RM, pentru încălcarea acelorasi prevederi ale Legii.

		<p>Se propune excluderea sintagmei „incontestabil” din art. 24 alin. (1), lit. e), în redacția proiectului.</p> <p>Prevederile îndreptate spre exceptarea actelor autorității de supraveghere de la control judecătoresc sunt contrare art. 20 din Constituția Republicii Moldova, care garantează dreptul de acces la justiție, art. 53 din Constituție-dreptul persoanei vătămăte de o autoritate publică, și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ce stabilește dreptul la un proces echitabil.</p> <p>Potrivit ședinței din 28.01.2020 se propune completarea art. 24 cu alin. (3) cu următorul conținut:</p> <p>„(3) În cazul încălcării prevederilor articolului 9 alin. (1) lit. e) și lit f) organizația de creditare nebankară este în drept să solicite doar restituirea sumei inițiale debursate conform contractului de credit/leasing financiar acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de costuri). Prezentele prevederi se aplică inclusiv în cazul în care organizația de creditare nebankară a transmis unei terțe persoane dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit/leasing financiar acordat.”.</p>	<p>Se acceptă conform ședinței din 28.01.2020</p>
	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>Potrivit ședinței de lucru din 28.01.2020 se propun următoarele modificări în vederea trecerii amenzilor aferente sancțiunilor aplicate de CNPF la bugetul de stat :</p> <p>Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>”Articolul 6 din Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007,</p>	<p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020</p>

		<p>117 – 126 BIS) se modifică după cum urmează: la alineatul (1), litera k) se abrogă. se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:</p> <p>„(9) Amendele aferente sancțiunilor aplicate de Comisia Națională conform legislației se varsă la bugetul de stat.”</p> <p>Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.47-49, art.213) se modifică după cum urmează: La articolul 24¹ alineatul (9), ultima propoziție va avea următorul cuprins: „Taxa de reperfectare achitată de asigurător (reasigurător) se face venit la bugetul autorității de supraveghere, iar amenda – la bugetul de stat.”</p> <p>La articolul 54 alineatul (8) în ultima propoziție cuvintele „autorității de supraveghere” se substituie cu cuvintele „de stat”.</p> <p>Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78-84, art.100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: La articolul 34 alineatul (2⁸) se abrogă.</p> <p>Prevedere tranzitorie: Amenzile aplicate de către Comisia Națională a Pieței Financiare până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se virează la bugetul acesteia.</p>	
<p>Art. XV (1) Prevederile art. VI intră în vigoare în termen de 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a prezentei legi.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Avizul repetat din 22.01.2020, ședința din 28.01.2020</p> <p>La art. XIV alin. (1), pentru indicarea exacta a momentului intrării în vigoare a actului</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>normative, cuvintele „în termen de 12 luni” se vor substitui cu cuvintele „la expirarea termenului termenului de 12 luni”.</p>	<p>Se acceptă potrivit ședinței din 28.01.2020</p>
	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>		<p>Potrivit ședinței din 28.01.2020, se propune completarea prevederilor tranzitorii cu alin. (2)-(3) cu următorul conținut:</p> <p>(2) Prevederile art. X și art. XIV p. 5 se vor aplica situațiilor juridice în curs de realizare la expirarea termenului de 2 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ce privește creanțele ce urmează a fi încasate. Situațiilor juridice aflate pe rol în instanța de judecată la data intrării în vigoare a prezentei legi nu se aplică prevederile art. X și art. XIV p. 5.</p> <p>(3) Prevederile art. XIV p.6 privind conformarea cerinței referitor la sediul organizației/sucursalei/oficiului secundar se vor aplica la expirarea termenului de 3 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>	